

Lan merkatua

Lan merkatuak gradualki hobetuz jarraitu zuen, ekonomiaren bilakaera onak lagunduta, eta 2015ean lana zuten pertsonen kopuruak gora egin zuen aurreko ekitaldian zegoenaren aldean. Horiek horrela, hainbat urtez lanpostuak sortzen egon eta gero, 2009an EAEk beheranzko norabideari ekin zion, 2014an amaitu zena, oraingoan beste hedapen aldi bati ekiteko.

Lanaren mundua aztertzen duten estatistika iturriek bilakaera on hori egiaztatu zuten. Gogoratu behar da BJA inkestak aldaketa metodologiko sakonak izan zituela urte horretan, administrazioaren erregistroekin bateragarriagoa izateko, baina horrek ez zuen diferentzia esanguratsurik ekarri gainontzeko estatistiken aldean. Horrela, iturri guztiek antzeko gehikuntza aurkeztu zuten enpleguaren atalean, hala balio absolutuetan, non hautematen baita poliki-poliki 900.000 landunen kopurura hurbiltzen ari dela, nola erlatiboetan, non muturrak BAI inkestak zenbatetsi zuen %1,3an eta afiliazioak jasotako %1,9an dauden.

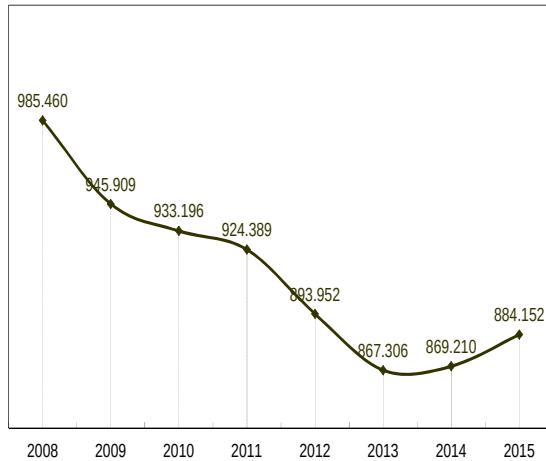
Zehatzago azalduta, Gizarte Segurantzaren afiliazioa nabarmen handitu zen aurreko urteetan zeukan kopuruaren aldean eta neurri batean konpentsatu zuen urte horietako galera. Hazkunde tasak %2aren inguruan egonkortu ziren eta tasa hori 2016ko lehen lau hilekoetara ere luzatu da. Zerbitzuek lortu zuten gehikuntzarik handiena (%2,8) eta higiezinaren jarduerak, hezkuntzak eta osasun arloko jarduerak oso ibilbide positiboa erakutsi zuten, hobekuntza orokorreko testuinguru batean.

Orobat, Eustaten kontu ekonomikoak aztertzen direnean, antzeko ondorioak ateratzen dira. Estatistika horren arabera, enpleguak aldeko norabide positiboa erakutsi zuen, urteko batez besteko gehikuntza %1,7an kokatuta. Gorakada horretan zerbitzuek bakarrik hartu zuten parte, industriak (%-0,4) eta eraikuntzak (%-0,3) berriro lanpostuak gutxitu zituztelako, jaitsiera horiek urtean zehar nabarmen leundu ziren arren.

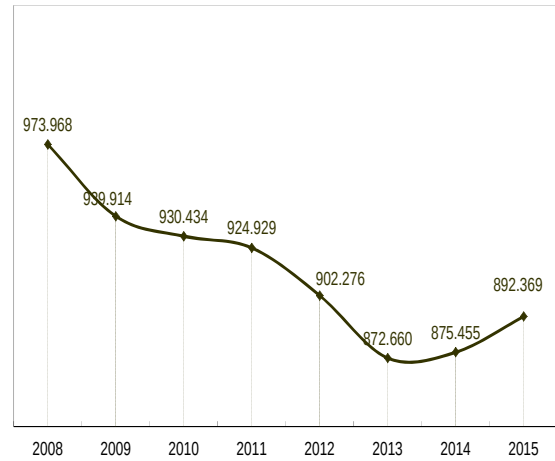
Enpleguaren gehikuntza horrek (%1,7) eta BPGaren hazkundeak (%2,8) bide eman zioten produktibitateari balio historikoaren antzeko irabazia lortzeko 2015ean ere, urte osoan zehar oso hazkunde egonkorra lortuta. Lan faktorearen itxurazko produktibitatearen igoera hori, 2014an gertatu zen bezala, industriak lideratu zuen (%3,1), lanpostuak galduta izan zen arren. Aitzitik, eraikuntzaren (%0,3) eta zerbitzuen (%0,5) irabaziak, ohikoa izan denez, txikiagoak izan ziren.

Enpleguaren bilakaera EAEn Pertsonak

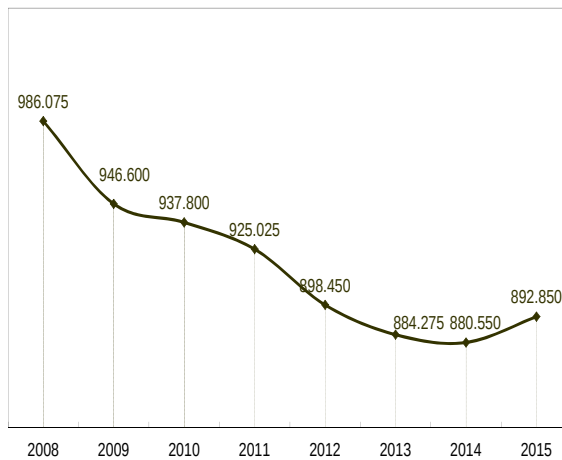
Kontu ekonomikoak

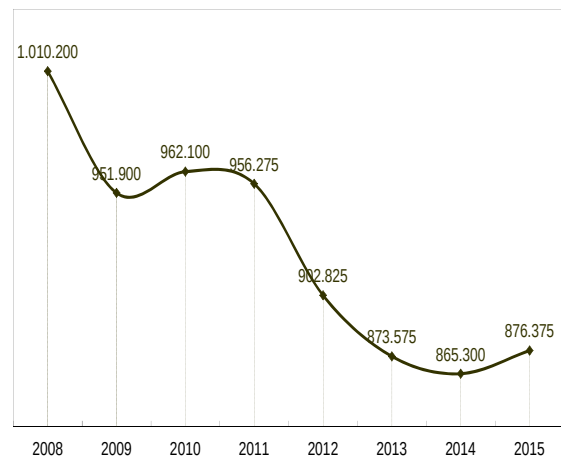
Gizarte Segurantzako afiliazioa

BJA

BAI

Iturria: Eustat, Gizarte Segurantzak eta INE.

BJA inkestaren informazioaren arabera, landunen kopuruaren aldakuntza tasa positibotik (%1,4) kokatu zen eta 2015eko batez bestekoan 890.000 pertsona baino zertxobait gehiago zenbatu zituen lanean. Azken urtean enpleguak izan zuen bizitasun horretan parte hartu zuten gizonek eta emakumeek. Azken hauek zertxobait murriztu zuten gizonekiko duten diferentziala enpleguan.

Lan estatistikek zenbatetsi duten enpleguaren gehikuntza horrek aldeko eragina izan zezakeen lan merkatuaren pertzepzioan, denbora luzez aukerarik gabe egon ondoren. Hori dela eta, pertsona aktiboen kopurua %0,5 areagotu zen 2014ko zenbakiaren aldean. Beraz, partaidetza tasak 2013an hasi zuen goranzko joerari jarraipena eman zion. Aurreko urtean ez bezala, biztanleria aktiboaren hazkundea ez zen osorik emakumeetara mugatu eta oraingoan emakumeen eta gizonen kopuruak gehitu ziren.

ENPLEGUA ETA PRODUKTIBITATE IRABAZIAK EKONOMIAREN ARLOETAN

Urte arteko aldakuntza tasak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Enplegua guztira:	-1,3	-0,9	-3,3	-3,0	0,2	1,7
Produktibitatea guztira:	2,0	1,2	1,4	1,3	1,1	1,0
- Enplegua lehen arloan	-0,8	-4,9	0,8	-5,4	-2,2	1,1
- Produktibitatea lehen arloan	21,8	13,2	10,1	2,0	-8,0	6,2
- Enplegua industrian	-3,4	-1,3	-5,4	-4,3	-2,2	-0,4
- Produktibitatea industrian	6,1	2,6	0,2	1,6	3,8	3,1
- Enplegua eraikuntzan	-7,0	-9,9	-12,9	-11,9	-3,0	-0,3
- Produktibitatea eraikuntzan	-1,0	2,6	6,0	8,4	-0,2	0,3
- Enplegua zerbitzuetan	0,2	0,5	-1,6	-1,6	1,3	2,5
- Produktibitatea zerbitzuetan	0,5	0,4	1,2	0,4	0,2	0,5

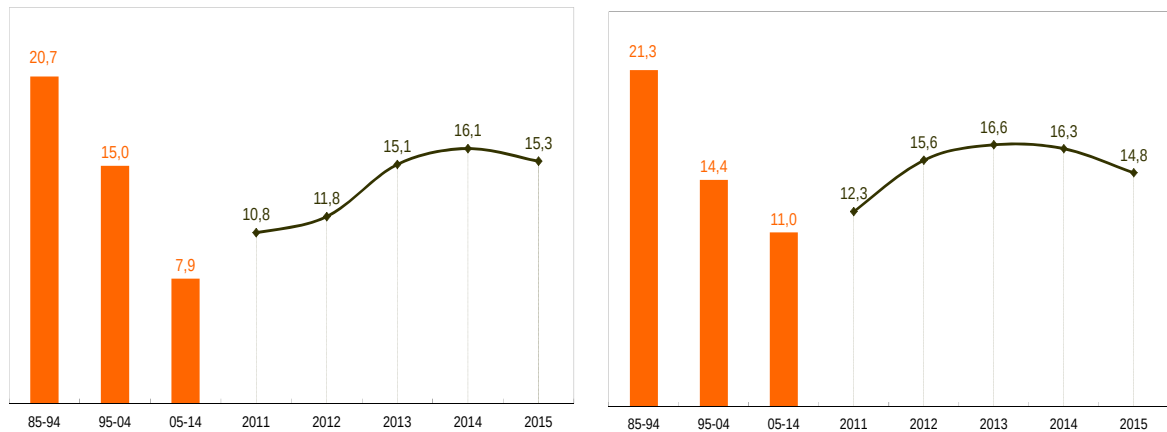
Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina Eustaten datuetan oinarrituta.

Lan merkatuak 2015ean izan zuen bilakaera positiboaren ondorioz, BJA inkestaren datuek langabeen kopuruaren beherakada nabarmena baieztatu zuten, urteko batez bestekoan 7.000 lagun gutxiago zeudelako lanik gabe, hots, %4,1eko jaitsiera urte arteko tasan. Horri esker, langabezia tasak behera egin zuen hiruhilekoz hiruhileko eta %15,3an kokatu zen urteko batez bestekoan, azken hiruhilekoan %14,7ra jaitsita. Beheranzko joera horrek jarraipena izan du 2016ko hasieran eta %14,4ra murriztu da. Zenbaki horiek Estatuan jasotakoak (%22,1eko langabezia tasa 2015eko batez bestekoan) baino askoz ere txikiagoak dira, baina Euroguneak markatu zuen tasaren gainetik zegoen, azken hori %10,9 izan baitzen.

Langabezia tasaren bilakaera EAEn

BJA

BAI

Oharra: Serie hauek ez dira guztiz homogeneoak hainbat urteetan metodologia aldaketak egin zirelako.
Iturria: Eustat eta INE.

Enplegua erregulatzeko dosierrei dagokienez, adierazi behar da 2015ean azken urteetako dosier kopururik txikiena erregistratu zela, gaur eguneko ekonomia susperraldiaren ondorioz. Hain zuzen ere, 2014an jasotako 1.434 dosierretatik 2015eko 695etara jaitsi zen espedienteen kopurua. Orobat, beraien eraginpean zegoen langileen kopurua 8.108 pertsonatara mugatu zen, duela bi urte zeudenen laurdenera. Jaitsiera horiek orokorrak ziren enplegua arautzeko dosier mota guztietan.

ENPLEGUA ERREGULATZEKO EUSKADIN BAIMENDU DIREN DOSIERRAK

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dosierren kopurua	1.993	1.560	2.636	2.426	1.434	695
Eragindako langileak	35.426	22.072	37.429	31.790	16.747	8.108
<i>Dosier mota</i>						
- Lanaldia murriztekoa	1.051	2.203	5.466	5.814	3.196	1.530
- Behin-behineko etetea	32.349	17.991	28.627	24.104	12.091	5.718
- Kontratua amaitzekoa	2.026	1.878	3.336	1.872	1.460	860

Iturria: Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politikak Saila.

Azkenik, 2014an gertatu zen bezala, kontratazioak nabarmen egin zuen gora (%14,1), hala aldi baterako kontratu gehiago (%14,2) egin zirelako nola kontratu mugagabeak (%11,8) areagotu zirelako. Dena dela, azken mota hori oraindik gutxi erabiltzen da, zeren eta jasotako kontratu guztietatik %5aren inguru bakarrik mugagabeak izan zirelako.

ERREGISTRATUTAKO LAN KONTRATUEN BILAKAERA

	Kontratuak		Urte arteko aldakuntza (%)				
	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Guztira	850.108	5,6	2,2	-6,6	1,1	12,1	14,1
Lanaldi osoko mugagabeak	24.830	-7,3	-13,4	5,4	5,4	34,0	12,4
Obra edo zerbitzukoak	154.883	8,1	4,0	-11,8	-3,1	8,7	9,2
Abagunekoak	208.563	11,1	-2,9	-12,5	2,1	13,9	20,5
Lanaldi laburrekoak	332.543	5,0	5,0	1,1	5,3	12,3	12,8
Prestakuntzakoak (*)	9.372	8,1	2,7	-13,7	14,3	36,3	29,8
Gainontzekoak	119.917	-1,9	4,8	-8,9	-6,5	8,5	13,2

(*)Prestakuntzako kontratuetan, lanaldi laburreko praktika kontratuak sartzen dira.

Iturria: Ekonomia eta Plangintza Zuzendaritzak egina, Enplegurako Estatuko Zerbitzu Publikoaren(SEPE) datuak erabiliz.

Prezioak, kostuak eta soldatak

2015. urtean, prezioen aldakuntzak oso txikiak izan ziren berriro, baita negatiboak ere kasu batzuetan, neurri handi batean lehengaiek, eta bereziki energiak, ezagutu zuen merkatze biziaren ondorioz. Balio negatibo horiek orokorrak izan ziren prezioen adierazle guztietan. BPGaren deflatoreak ere aurreko urteetako datu positiboak atzean utzi zituen. Horrelakorik ez zen 2009tik gertatu.

Zehazkiago adierazita, BPGaren deflatorea 2014ko %0,2tik 2015eko %-0,1era igaro zen. Halaber, barne eskariaren deflatoreak ere ezohiko balio negatiboa (%-0,1) jaso zuen. Aitzitik, normalagoa da esportazioen (%-0,9) eta inportazioen (%-0,8) deflatoreek aldakuntza tasa negatiboak markatzea, gero eta sakonagoak zirenak, petrolioak nazioarteko merkatuetan bizi zuen merkatzearen ondorioz.